

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

infonatura2

Natura 2000 și evaluarea adecvată

- Cadrul Legislativ -

“Campanie națională de conștientizare privind importanța conservării biodiversității prin rețeaua Natura2000 în România ”
- 17609 SMIS-CSNR-

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Politica de mediu la nivel european

- o *abordare verticală*: *Tratatul European* (obiectivele generale, principiile și procedurile la nivel comunitar); *programele de acțiune de mediu ale Comisiei Europene (CE)* și directivele cadru reprezentând reglementări specifice fiecărui domeniu,
- o *abordare orizontală* care constă în implementarea deciziilor Consiliul Europei la nivel național de către statele membre, organismele instituționale ale comunității având o funcție de coordonare, rolul de implementare revenind guvernelor naționale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Dreptul primar – ordinea de drept comună a UE

Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE)

Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)

Statele membre sunt responsabile, din punct de vedere juridic cu toate consecințele aplicabile, de a-și îndeplini obligațiile impuse prin tratatul UE și de legislația secundară elaborată conform acestuia.

- aplicare nemijlocită;
- caracter obligatoriu pentru instanțe;
- statele au are calitatea de (i) “*justitiabil*” în raporturile dintre statele UE și față de organismele de control și monitorizare ale uniunii; (ii) “*pârât*” în relațiile cu resortisanții dreptului comunitar și organismele UE de control și monitorizare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Dreptul secundar (aquis-ul comunitar)

Directivile UE - sunt obligatorii pentru fiecare stat membru în ceea ce privește obiectivul care trebuie urmărit.

- este necesară transpunerea/implementarea în dreptul intern prin legi naționale de aplicare;
- stabilesc un cadru minim de protecție de la care se poate deroga în baza unor dispoziții de strictă aplicare;
- statelor le este permisă implementarea unui regim juridic de protecție mai *favorabil* scopului pentru care a fost instituită directiva;
- dispozițiile directivelor nu au efect direct în relațiile dintre cetățeni;
- **în principiu, produc efecte indirecte prin transpunere în dreptul intern, însă în anumite condiții determină efecte directe (“verticale”) în raporturile dintre resortisanți și autoritățile publice;**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Dreptul secundar (*acquis-ul comunitar*)

Regulamentele UE - au o aplicabilitate generală, similar legislației interne (produc efecte directe).

- sunt obligatorii sub aspectul întregului conținut și se aplică nemijlocit în fiecare stat membru în situații determinate în mod obiectiv, înlocuind automat legislația națională contradictorie.
- impune modificarea automată a normelor interne juridice pe care le coordonează, inclusiv a celor administrative;
- nu este necesară adoptarea unei legi naționale de aplicare/transpunere.

Deciziile – sunt acte legislative individuale, obligatorii doar părților cărora le sunt adresate;

- funcționează ca instrumente juridice de aplicare administrativă a dreptului comunitar la situații particulare;
- îi este recunoscut în anumite situații efectul direct inclusiv în relațiile dintre particulari;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Interpretarea și aplicarea cadrului juridic comunitar

Legislația europeană este o noutate absolută pe plan internațional. Este pentru prima dată când un sistem de acte normative creat de o comunitate de state poate fi promulgat și aplicat dincolo de frontierele naționale ale fiecărui stat în mod unitar (*aquis-ul comunitar - regulamentele, directivele, deciziile*).

Interpretarea legislației comunitare se face exclusiv de puterea judecătorească, în funcție de regulile dezvoltate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CEJ);

Autoritățile publice nu au atribuții și/sau competențe de interpretare și aplicare nemijlocită, sunt abilitate doar să pună în aplicare regulamentele și legislația de transpunere (orizontală);

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Limitele interpretării

Obligația interpretării în conformitate cu dispozițiile dreptului comunitar este limitată de principiile generale de drept, în special de principiul securității juridice, neputând fi baza pentru interpretarea "*contra legem*" a dreptului național.

Noțiunea de interpretare "*contra legem*" trebuie înțeleasă din punct de vedere funcțional. Este vorba despre domeniul în care nu este admisibilă aprecierea judecătorească, deoarece modifică decizia univocă a legiuitorului pe baza unei opinii proprii de politică juridică, așa încât ar fi încălcată obligația instanțelor de a respecta legea (art. 124 alin. 3 Constituția României), precum și principiul separării puterilor (art. 1 alin. 4 Constituția României).

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Interpretarea și aplicarea cadrului normativ instituit prin directive (1)

În cazul în care legislația națională de aplicare a directivei nu a fost adoptată, iar termenul pentru implementare a trecut, judecătorul are obligația să aplice, în mod nemijlocit, dispozițiile directivei, dacă acestea sunt suficient de precise.

După transpunere, instanța națională va interpreta dreptul național cât mai aproape de textul și scopul directivei, pentru a atinge obiectivul stabilit de către aceasta, în sensul concordanței cu directiva pe care o are la bază (*conformitatea cu directiva*).

Atunci când există îndoieli în privința conformității dreptului național cu dispozițiile directivei și atunci când există îndoieli în ceea ce privește înțelegerea și aplicarea directivei, instanța trebuie să determine conținutul directivei cu ajutorul metodelor de interpretare ale CEJ, respectiv, dacă este vorba despre o instanță a cărei hotărâre nu poate fi atacată (de apel), să solicite CEJ o hotărâre preliminară.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Interpretarea și aplicarea cadrului normativ instituit prin directive (2)

În condițiile art. 267 TFUE (ex-articolul 234 TCE), instanțele naționale au dreptul, respectiv obligația să ceară CEJ să se pronunțe, cu titlu preliminar, în chestiuni de drept.

CEJ s-a pronunțat în favoarea efectului direct „vertical” al directivelor asupra statelor membre în calitate de subiecte de drept privat și asupra resortisanților în calitate de prejudiciați.

Efectul direct recunoscut directivelor se limitează la posibilitatea cetățenilor Europei (resortisanți) de a se preleva de acestea împotriva unui stat care ar fi omis să se conformeze prescripțiilor lor;

CEJ a statuat necesitatea transpunerii exacte, simpla interpretare a dispozițiilor de drept intern în acord cu o directivă neputând avea claritatea și precizia necesare pentru a îndeplini cerința securității juridice la nivel comunitar.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

- ❑ În anul 1979 a fost adoptată *Directiva Consiliului 79/409/CEE pentru protecția speciilor de păsări sălbatice* (denumită Directiva „Păsări”). Aceasta a fost înlocuită în 2009 prin Directiva 2009/147/CE.
 - Scop: conservarea pe termen lung a tuturor speciilor de păsări sălbatice de pe teritoriul UE.

- ❑ În anul 1992 a fost adoptată *Directiva 92/43/CEE pentru conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* (denumită Directiva „Habitat”)
 - Scop: conservarea habitatelor naturale, a speciilor de floră și faună sălbatică de pe teritoriul statelor membre ale UE.

Cele două directive privind natura se bazează pe principiul consacrat al subsidiarității, prin urmare este la latitudinea statelor membre să stabilească cerințele procedurale care decurg din directive.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim in mediu. Credem in viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Directiva Habitate

Este instrumentul juridic principal al Uniunii Europene destinat protejării biodiversității la nivel european. Acest instrument juridic se susține pe doi piloni:

- ✓ crearea rețelei coerente de arii protejate „Natura 2000”, care să cuprindă și zone protejate pentru păsări, în conformitate cu Directiva 79/409/CEE din 02.04.1979;
- ✓ norme de protejare a speciilor periclitate de la nivel european instituite potrivit politicilor de mediu ale Comunității;

Transpunere totală

- ✓ *Legea nr. 49/2011 pentru aprobarea OUG nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare*
- ✓ *OM nr.19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale a planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim in mediu. Credem in viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Transpunerea Directivei Habitate

CEJ a apreciat că:

- în cazul Directivei Habitate se cere o transpunere “*deosebit de exactă*”, întrucât sunt instituite o serie de practici administrative care prin natura lor nu pot fi supuse unor interpretări și/sau modificări subiective (arbitrare), ci dimpotrivă trebuie să satisfacă rigori procedurale și științifice potrivit scopului acesteia;
- interpretarea presupune o “*marjă de apreciere*” care trebuie eliminată prin adoptarea legislației de transpunere;
- criteriile/măsurile de derogare trebuie redată prin dispoziții nationale precise;

Efecte directe

- ✓ dispozițiile directivei sunt prioritare față de dreptul intern atât privind interpretarea, cât și în aplicarea mecanismului de derogare prevăzut de Art. 6 (4).
- ✓ competențele exclusive care aparțin instituțiilor UE – Comisia Europeană exced cadrul legislativ de transpunere;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim in mediu. Credem in viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Implementarea art. 6(3) și 6(4) al Directivei “Habitat”

Art.6(3) (se referă la conservarea siturilor), respectiv 6(4) (stabilește condițiile derogărilor de la prevederile art. 6(3)) au fost transpuse în legislația națională prin:

- ✓ art.28 din *Legea nr. 49/2011 pentru aprobarea OUG nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice* cu modificările și completările ulterioare (OUG nr. 57/2007)
- ✓ OM nr.19/2010 pentru aprobarea *Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale a planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Art. 6 (3) Directiva Habitate

Art. 6 (3) “Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă cu sau nu este necesar pentru gestionarea sitului, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, *per se* sau în combinație cu alte planuri sau proiecte, trebuie supus unei evaluări corespunzătoare a efectelor potențiale asupra sitului, în funcție de obiectivele de conservare ale acestuia din urmă. În funcție de concluziile evaluării respective și în conformitate cu dispozițiile alineatului (4), autoritățile naționale competente aprobă planul sau proiectul doar după ce au constatat că nu are efecte negative asupra integrității sitului respectiv și, după caz, după ce au consultat opinia publică.”

OUG nr. 57/2007

Art. 28 (2) “Orice plan sau proiect care nu are o legătură directă ori nu este necesar pentru managementul ariei naturale protejate de interes comunitar, dar care ar putea afecta în mod semnificativ aria, singur sau în combinație cu alte planuri ori proiecte, este supus unei evaluări adecvate a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar, avându-se în vedere obiectivele de conservare a acesteia. [...]

(4) În cazul planurilor sau proiectelor care se supun evaluării de mediu ori evaluării impactului asupra mediului, evaluarea adecvată a efectelor potențiale asupra ariei naturale protejate de interes comunitar este parte integrantă din acestea. [...]

(6) Acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul Natura 2000, după caz, pentru proiectele și/sau planurile prevăzute la alin. (2) se emite numai dacă proiectul sau planul nu afectează în mod negativ integritatea ariei naturale protejate respective și după consultarea publicului, în conformitate cu legislația în domeniu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Art. 6(3) Directiva Habitate

Art. 6 (4) Dacă, în ciuda unui rezultat negativ al evaluării efectelor asupra sitului și în lipsa unei soluții alternative, planul sau proiectul trebuie realizat, cu toate acestea, din motive cruciale de interes public major, inclusiv din rațiuni de ordin social sau economic, statul membru ia toate măsurile compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a sistemului Natura 2000. Statul membru informează Comisia cu privire la măsurile compensatorii adoptate.

În cazul în care situl respectiv adăpostește un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate sunt cele legate de *sănătatea sau siguranța publică*, de *anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu* sau, ca urmare a avizului Comisiei, de *alte motive cruciale de interes public major*.

OUG nr. 57/2007

Art. 27 (7) Prin excepție de la prevederile alin. (6), în cazul în care evaluarea adecvată relevă efecte negative semnificative asupra ariei naturale protejate și, în lipsa unor soluții alternative, planul sau proiectul trebuie totuși realizat din considerente imperative de interes public major, inclusiv de ordin social ori economic, autoritatea competentă pentru protecția mediului emite acordul de mediu, avizul de mediu sau avizul Natura 2000, după caz, numai după stabilirea măsurilor compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a rețelei "Natura 2000". [...]

(9) În situația în care siturile incluse în rețeaua "Natura 2000", identificate conform legislației în vigoare, adăpostesc un tip de habitat natural prioritar și/sau o specie prioritară, singurele considerente care pot fi invocate pentru emiterea acordului de mediu, avizului de mediu sau avizului Natura 2000, după caz, sunt cele privind: a) *sănătatea sau siguranța publică*; b) *anumite consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu*; c) *alte motive imperative de interes public major asupra cărora s-a obținut punctul de vedere al Comisiei Europene.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim in mediu. Credem in viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Sistemul decizional – cine și cum ia decizia în probleme de interes public major

Comisia Europeană (CE)

- monitorizează implementarea Directivelor “Păsări” și “Habitat” de către statele membre în mod individual;
- este recipientul principal al rapoartelor și comunicărilor asupra impactului diferitelor sectoare asupra mediului înconjurător de către statele membre;
- instituția comunitară abilitată pentru emiterea avizelor privind aplicarea prevederilor art. 6 (4) din Directiva Habitat;
- emite opinii motivate la solicitarea CEJ la instituțiilor;
- inițiază procedura de infringement privind transpunerea necorespunzătoare a directivelor și încălcări ale cerințelor lor, inclusiv eșecul de implementare și de aplicare a directivelor;

Agențiile Naționale:

- Agențiile județene pentru protecția mediului pentru toate PP care fac obiectul evaluării adecvate, ale căror amplasamente se situează pe teritoriul județului respectiv;
- Agențiile regionale pentru protecția mediului pentru toate PP care fac obiectul evaluării adecvate, al căror amplasament se întinde pe două sau mai multe județe din cadrul aceleiași regiuni de dezvoltare;
- Agenția Națională pentru Protecția Mediului pentru toate PP care fac obiectul evaluării adecvate, al căror amplasament se întinde pe două sau mai multe regiuni de dezvoltare.
- Administrația Rezervației Biosferei “Delta Dunării” pentru PP propuse a se realiza în perimetrul Rezervației Biosferei “Delta Dunării”;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Sistemul decizional – cine și cum ia decizia în probleme de interes public major

CE - monitorizează și evaluează impactul asupra sitului, inclusiv măsurile alternative/compensatorii propuse **în raport cu prevederile legislației comunitare și jurisprudența CEJ.**

Autoritățile naționale - evaluează impactul asupra siturilor din rețeaua Natura 2000 **în conformitate cu prevederile legislației de transpunere** (*legislația orizontală*) și adoptă măsuri administrative/procedurale în temeiul prevederilor legislației naționale.

Transpunerea incorectă a directivelor nu conferă agențiilor dreptul de a adopta decizii prevalându-se de dispozițiile comunitare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Art. 6(3) Directiva Habitate

OUG nr.57/2007

Controlul de “legalitate” al deciziilor

Curtea Europeană de Justiție

- **acțiuni pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare** – *când instanțele naționale îi cer Curții de Justiție să interpreteze un act legislativ european*
- **acțiuni intentate pentru neîndeplinirea obligațiilor** – *când guvernele nu aplică legislația europeană*
- **acțiuni în anulare** – *când se consideră că anumite acte legislative ale UE încalcă tratatele europene sau drepturile fundamentale;*
- **acțiuni în constatarea abținerii de a acționa** – *când instituțiile UE nu acționează pentru a lua deciziile pe care au obligația de a le lua;*
- **acțiuni directe** – *intentate de persoane fizice, întreprinderi sau organizații împotriva deciziilor sau acțiunilor UE.*

Instanțele naționale competente pe calea contenciosului administrativ în temeiul art. 52 din Constituția României și Legea nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ (*contestații împotriva deciziilor de emiterere/refuzare a avize, acțiuni pentru suspendarea proiectelor începute în baza avizelor, acțiuni în anularea oricăror acte administrative emise în procedura de derogare*)

Curtea Europeană de Justiție – acțiuni directe

Legislația UE are prioritate pentru instanțele naționale întrucât Directiva Habitate produce efecte directe “verticale” pentru resortisanți și „constituie motiv de revizuire” .

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Art. 6(3) Directiva Habitate

OUG nr.57/2007

Controlul de “legalitate” al deciziilor

Orice persoană sau întreprindere care a avut de suferit de pe urma unei acțiuni sau a lipsei de acțiune din partea instituțiilor UE sau a funcționarilor acestora, poate intenta o acțiune cu scopul de a sancționa încălcarea și/sau de obține despăgubiri.

Orice persoana care se considera vatamată într-un drept al său ori într-un interes legitim se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a ataca, din punct de vedere procedural sau substanțial, actele, deciziile sau omisiunile autorității publice competente pentru protecția mediului, în termen de 6 luni, sau 1 an pentru “motive temeinice”, în cazul actelor administrative unilaterale și nelimitat în timp, în cazul actelor cu caracter normativ;

Pot fi formulate acțiuni și în sfera dreptului privat pentru obținerea de despăgubiri cauzate prin restricțiile aplicate terenurilor proprietate privată integrate perimetrelor siturilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Categoriile de resortisanți - posibilitatea sesizării o are oricare persoană fizică sau juridică

▪ **Promotorii Proiectului** (*investitorii, comunitatea locală, autoritățile locale, beneficiarii finali, etc.*)

▪ **Organizațiile neguvernamentale pentru protecția mediului**

▪ **Particularul** (*in sensul atribuit de jurisprudența europeană*)

▪ **Comisia Europeană**

▪ **State membre**

Instanțe naționale

CE - procedura prealabilă

CEJ

Instanțe naționale

CE – procedura prealabilă

CEJ

CEDO (*dreptul la un mediu sănătos, despăgubiri pentru ingerințe ale dreptului de proprietate*)

CE și CEJ

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Rolul (calitatea agențiilor naționale) în cadrul sesizărilor

▪ în fața instanțelor naționale

“*pârât/intimat*”, cu precădere în etapa de evaluare și avizare;

“*reclamant/petent*”, mai ales în etapa de implementare;

▪ CEJ (CEDO)

“*statul român*” deține calitatea de “*pârât*”, activitatea agenției este o componentă a tuturor activităților/măsurilor adoptate de toate instituțiile și autoritățile implicate, atât în procedurile administrative cât și judiciare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Probleme în adoptarea deciziilor datorate transpunerii incorecte

- transpunerea unor norme cu conținut identic în mai multe acte normative;
- inconsecvanța legislativă manifestată uneori în reglementarea regimului juridic al ariilor naturale protejate, al protejării și conservării florei și faunei sălbatice;
- reglementări multiple cu conținut variat și contradictoriu cadrului instituit de directivă;
- lipsa uniformizării expresiilor în cadrul reglementărilor naționale;
- traducerea formală textuală a directivei elimină măsurile explicite;
- omiterea obligațiilor ce incumbă fiecărui “actor” în procedura de avizare/derogare în cadrul procedurilor administrative;
- utilizare unor formule echivoce, care lasă loc de interpretare și arbitrar în adoptarea deciziilor;
- fragmentarea măsurilor administrative și competențelor decizionale la nivelul mai multor instituții insuficient ierarhizate și coordonate;
- **incompleta consacrare a răspunderii juridice în domeniul protecției mediului (civilă, disciplinară, contravențională și penală);**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Riscuri Procedurale

- afluența cererilor introduse de resortisanți, inclusiv cei neseriosi animați de un spirit pur de șicana;
- blocarea și suspendarea proiectelor de către instanțele naționale și implicit distorsionarea justul echilibru dintre interesul general, protejat de legislația mediului, și celelalte interese “majore” privind dezvoltarea economică, asigurarea creșterii calității vieții și interesele particularilor;
- presiunea opiniei publice post-factum afectează procesul decizional ante-factum în implementarea altor proiecte.
- presiuni economice și politice care pot deturna sistemul decizional, de la obiectivele directivei, inclusiv la nivelul instanței;
- atragerea de sancțiuni din partea UE asupra statului membru;
- ireversibilitatea “momentului critic” al impactului antropic în perturbarea vieții sălbatice, cu toate consecințele care decurg din acesta;
- nerespectarea drepturilor unor participanți la raporturile juridice referitoare la mediul înconjurător;
- impasibilitatea unor decidenți/actori în stabilirea și adoptarea politicilor de mediu cu scopul de a diminua efectele activităților economice asupra florei și faunei sălbatice;
- “condamnarea” de către instanțele naționale CEJ și CEDO și aplicarea de sancțiuni, inclusiv financiare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Rolul Comisiei Europene în monitorizarea și declanșarea procedurilor în fața CEJ

- CE - veghează la corecta aplicare a legislației europene în statele membre. În cazul în care un stat membru nu respectă dispozițiile acestuia, CE dispune de puteri proprii pentru a încerca să pună capăt acestei încălcări a dreptului UE și, după caz, poate sesiza CEJ.
- Dacă CE nu este satisfăcută cu progresul sau conformitatea implementării Directivelor “Păsări” și “Habitate”, poate iniția o procedură privind încălcarea dreptului comunitar (procedură de infringement) împotriva statului membru în cauză.
- Obligația prevăzută de articolul 6 (4) din Directiva „Habitate” privind informarea CE în cazul implementării unui PP din motive cruciale de interes public major, constituie o instituție a procedurilor comunitare, obligatorie, chiar dacă metodologia nu este prevăzută în mod detaliat. În cazul omisiunii, este inevitabilă acțiunea CE privind încălcarea obligațiilor asumate în temeiului tratatului UE de către statul membru.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Rolul CE în monitorizarea și declanșarea procedurilor în fața CEJ

Calitatea procesuală activă și interesul Comisiei nu trebuie dovedite, în acest sens CEJ statuând, în mai multe rânduri, că *„în exercitarea puterilor pe care le are, în temeiul art. 211 și 226 din TCE, Comisia nu trebuie să dovedească un interes legal din moment ce, în interesul general al Comunității, funcția sa este aceea de a urmări ca prevederile tratatului să fie aplicate de statele membre și de a observa existența oricărei neîndepliniri a obligațiilor, ce derivă din acesta, în scopul de a pune capăt acestei încălcări”*.

Opinia CE poate pune la adăpost statele membre de eventuale acțiuni în fața instanței și de sancțiuni pecuniare aferente. Cu toate acestea, emiterea unei opinii favorabile nu elimină posibilitatea CE sau a altei persoane (în sensul cel mai larg) de a iniția acțiuni în fața CEJ, chiar în contestarea acțiunilor CE.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Opiniile CE (1)

Având în vedere rolul CE în raport cu respectarea dreptului comunității, statele membre se conformează opiniilor CE. Opiniile CE constituie un instrument de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale la nivel comunitar.

Orice persoană sau stat membru poate iniția la rândul său acțiuni în fața CEJ împotriva opiniilor CE emise pentru avizarea, monitorizarea implementării PP, de aplicarea măsurilor compensatorii. Cu alte cuvinte nu este suficient să propui o abordare potrivit reglementărilor comunitare, ci și acțiunile ulterioare de implementare și operare a proiectelor trebuie să respecte obligațiile și măsurile asumate de statele membre în procedura de solicitare a opiniei CE.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Opiniile CE (2)

În emiterea opiniilor CE se situează la granița dintre rațiunile de ordin politic și economic și considerentele de interes public major protejate de legislația de mediu, nu de puține ori fiind criticată pentru avizarea unor proiecte exclusiv din rațiuni economice și politice.

Este criticabilă și lipsa de transparență a CE în emisterea opiniilor, o mare parte din opinii nefiind publicate în Jurnalul Oficial a Comunității, regăsindu-se doar în registrul CE sub clasificarea „*document confidențial*”.

Nu toate opiniile CE sunt publicate în Jurnalul Oficial al UE, o parte sunt confidențiale regăsindu-se doar în registrul CE sub clasificarea „*document confidențial*”. Acest fapt a generat o serie de acțiuni în instanță pentru declasificare, dar totodată au produs întârzieri procedurilor de contestare a unor proiecte, ale căror efecte au fost ireversibile la momentul declasificării.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Opiniile CE (3)

- **CE (2002) 1079 - Construirea aeroportului Mühlenberger Loch în Germania** - lipsa soluțiilor alternative; motivele cruciale de interes major nu au fost justificate de realitățile economice; evaluarea măsurilor compensatorii - insuficientă; opinia CE a fost clasificată “confidențială”;
- **C (2003) 1304 - Extinderea unei mine de exploatarea a cărbunelui în Germania** – fără aspecte criticabile semnificative;
- **C (2003) 1308 - Extinderea portului Rotterdam (Olanda)** - evaluarea impactului asupra mediului și măsurile compensatorii propuse au fost determinante pentru justificarea opiniei favorabile din partea CE.
- **C (2003) 1309 - Construirea liniei de cale ferată Botniabenen, Suedia** - autoritățile suedeze nu au prezentat măsurile compensatorii și prin urmare evaluarea contribuției pe care o asigură acestea la diminuarea impactului negativ și asigurarea coerenței globale a sistemului Natura 2000 nu putea fi apreciată de CE, potrivit cerințelor procedurale ale Articolului 6 din Directiva „Habitat”.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Curtea Europeană de Justiție (Curtea de Justiție a Comunităților Europene)

Curtea Europeană de Justiție - interpretează *Tratatul European* și reprezintă instituția judiciară a Comunității.

Orice încălcare a legislației Comunității de către un stat membru poate fi adusă atenției CEJ și aceasta poate impune plata unei penalități periodice și/sau a unei sume fixe.

CEJ este garantul aplicării corecte a dreptului comunitar, hotărârea Curții asigurând supremația întregului cadru legislativ al UE față de mecanismele de drept interne, de instrumentele de monitorizare și avizare ale CE, și conferind continuitate și viabilitate instrumentelor juridice și administrative instituite pentru protejarea biodiversității.

În adoptarea deciziilor CEJ recurge la întreg cadrul legislativ instituit de UE, la toate principiile care guvernează funcționarea Comunității și asigurarea justiției în competența sa jurisdicțională, precum și la “*precedentul judiciar*” – jurisprudența curții.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Hotărârile CEJ (1)

- **Cauza C-239/04 - CE Comunităților Europene împotriva Republica Portugalia - Implementarea unui plan sau proiect în temeiul articolului 6 alineatul (4) din Directiva „Habitare” este supusă condiției demonstrării absenței soluțiilor alternative.** În plus, pe parcursul efectuării evaluării, este important de amintit că accentul cade asupra „posibilității” unor efecte care pot fi semnificative în perspectiva realizării proiectului – și nu asupra certitudinii în realizarea acestuia.
- **Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană - dispozițiile articolului 6, alineat 4 își găsesc aplicare numai după ce efectele proiectului au fost cercetate potrivit articolului 6 alineatul (3) din Directiva „Habitare” și, prin urmare, acestea sunt stabilite în măsura în care această constatare este posibilă din punct de vedere științific. Lipsa de informații sau date nu poate fi invocată drept motiv pentru neefectuarea unei evaluări corespunzătoare. Existența alternativelor mai puțin prejudiciabile pentru sit poate fi analizată, de asemenea, numai având în vedere atingerea adusă sitului stabilită prin studiul de evaluare adecvată.** Măsurile compensatorii presupun cunoașterea efectelor negative care trebuie să fie compensate, potrivit concluziilor studiului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Hotărârile CEJ (2)

- **Cauza C-2/10: Azienda Agro-Zootecnica Franchini Sarl, Eolica di Altamura Srl împotriva Regione Puglia – hotărâre preliminară**
CEJ apreciază că Directiva “Păsări” și Directiva “Habitat”, în special articolul 6 alineatul (3) din aceasta din urmă nu se opun unei măsuri naționale de protecție mai stricte care prevede interdicția absolută de a înființa instalații eoliene care nu sunt destinate consumului propriu în interiorul ariilor aparținând rețelei Natura 2000, fără nicio evaluare a efectelor asupra mediului ale proiectului sau ale planului specific în situl vizat care face parte din rețeaua menționată.
- **Cauza C-374/98 CE versus Republica Franța - prevederile Directivei Habitat nu se aplică siturilor care nu au fost clasificate ca SPA până la data autorizării planului și/sau lucrărilor susceptibile de a afecta situl în cauză.**
- **Cauza C-209/04 CE Comunităților Europene versus Austria - nedesemnarea SPA-urilor a potrivit criteriilor științifice de clasificare constituie încălcare a obligațiilor asumate conform articolului 4 (1) and (2) din Directiva „Păsări”;**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Hotărârile CEJ (3)

- **Cauza C-226/08 Stadt Papenburg împotriva Bundesrepublik Deutschland, cauză preliminară.** Lucrările de întreținere continue efectuate la canalul navigabil al estuarelor, care nu sunt legate de gestionarea sitului sau necesare pentru aceasta și care au fost deja autorizate în temeiul dreptului național, anterior expirării termenului de transpunere a Directivei 92/43, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2006/105, trebuie să facă obiectul unei evaluări a efectelor lor asupra sitului respectiv, în măsura în care pot afecta în mod semnificativ situl vizat, în conformitate cu dispozițiile menționate, în cazul în care lucrările continuă ulterior includerii sitului pe lista siturilor de importanță comunitară, în temeiul articolului 4 alineatul (2) al treilea paragraf din directiva respectivă.
- **Cauza C-57/89 CE împotriva Republicii Germania – CEJ confirmă** puterea de apreciere a statelor membre în clasificarea SPA. Necesitatea existenței unui interes superior obiectivelor ecologice stabilite de directivă pentru ca statul să modifice suprafața zonei de protecție specială, prin micșorare. Statul nu poate avea o putere discreționară de apreciere în a micșora o suprafață a unei zone protejate, elementele pe care se fundamentează această decizie ar putea fi de ordine publică, apărare națională ori sănătate publică.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană - Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru – Directiva “Habitat”/CEE – Conservarea habitatelor naturale de faună și floră sălbatică – Evaluarea impactului asupra mediului înconjurător

Situația de fapt, procedura precontencioasă și argumentele părților

- La **4 Octombrie 1999**, autoritățile regionale ale regiunii Lombardia au depus un proiect de lucrări pentru reamenajarea zonei de schi Santa Caterina Valfura, precum și a infrastructurilor anexe, în vederea campionatelor mondiale de schi alpin din 2005, în aria de protecție specială IT 2040044, Parco Nazionale dello Stelvio (denumit în continuare „parc”).
- **În 1998**, parcul a fost clasificat ca SPA fiind desemnat cu numărul IT 2040044 în capitolul „Regione Lombardia”.
- În 2000, autoritățile din Lombardia, pe baza unui studiu realizat de către un arhitect la solicitarea contractorilor, a emis un aviz favorabil privind compatibilitatea proiectului cu mediul, sub rezerva respectării unor condiții cu caracter general și a unor condiții specifice privind realizarea diverselor elemente ale proiectului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană - *Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru – Directiva “Habitat”/CEE – Conservarea habitatelor naturale de faună și floră sălbatică – Evaluarea impactului asupra mediului înconjurător*

- În aviz se impune verificarea respectării condițiilor respective, a **anumitor interdicții și a compensațiilor prevăzute în domeniul mediului**. Efectele asupra mediului au fost examinate în mod sumar, elementul *floră, vegetație și habitate* nu a fost analizat decât în mod punctual, iar o serie de posibile consecințe asupra speciilor nu au fost luate în considerare.
- În septembrie 2000, regiunea Lombardia a însărcinat Istituto di Ricerca per l'Ecologia e l'Economia Applicate alle Aree Alpine („IREALP”) să elaboreze un raport referitor la evaluarea efectelor proiectului respectiv asupra mediului. În septembrie 2002, IREALP a făcut public raportul său privind evaluarea efectelor măsurilor preconizate. Acest raport menționa, printre principalele efecte ale proiectului în faza lucrărilor: „reducerea habitatului forestier ce adăpostește cuiburile speciilor care prezintă un interes pentru conservare o regenerare lentă”. Din concluziile raportului elaborat de IREALP rezultă că liniile directoare pe care studiul le-a putut lua în considerare nu erau încă definite complet, ci făceau obiectul unei evaluări progresive, în special pe baza cunoștințelor și a datelor precise care apăreau în cursul procesului de realizare a proiectului respectiv.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

- Raportul IREALP nu conținea informațiile și concluziile necesare pentru a putea fi considerat un studiu de evaluarea a impactului asupra mediului, fiind mai degrabă un document orientativ, care pune în evidență riscuri și furnizează sugestii pentru a soluționa problemele (alternative, măsuri compensatorii), specificând în mod clar că: *„aprecieri mai exacte ale acestui impact [...] vor putea fi furnizate în viitor, în cadrul studiilor referitoare la impactul asupra mediului care vor însoți evoluția liniilor directoare actuale [...]”*.
- În **14 februarie 2003**, autoritățile locale **au emis o autorizație** privind proiectul de extindere și de amenajare a pistelor de schi alpin, precum și a infrastructurilor anexe în localitatea Santa Caterina Valfurva. În baza autorizației:
 - *au fost tăiați aproape 2500 de arbori pe o suprafață de 50 de metri lățime pe 500 de metri lungime;*
 - *amenajarea pistelor și a infrastructurilor de schi în interiorul ariei de protecție specială a scindat complet habitatul păsărilor prezente în acest sit;*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

- În **19 iunie 2003**, în urma recomandărilor din raportul elaborat de IREALP, a fost publicat un nou proiect, însoțit de un studiu complementar al comunei Valfurva privind impactul de mediu, insuficient documentat.
- În **iulie 2003**, a fost inițiată o procedură de evaluare a impactului asupra mediului. La **20 august 2003**, autoritățile locale au emis un **aviz negativ privind compatibilitatea proiectului cu mediul, ca urmare a nerespectării recomandărilor expuse în raportul elaborat de IREALP.**
- La **16 octombrie 2003**, a fost semnat un acord între regiunea Lombardia, autoritățile de resort, comitetul organizator al campionatelor mondiale de schi și **responsabilul programului-cadru referitor la proiect** pentru a pune la punct elementele controversate ale acestuia. Acest acord prevedea: *determinarea modalităților de obținere a avizelor în vederea finalizării procedurilor regionale de evaluare; adoptarea unei viziuni de ansamblu a intervențiilor supuse unei verificări, coordonând procedurile respective în măsura posibilului; garantarea respectării condițiilor stabilite de consiliul director al Consorzió; confirmarea localizării stației intermediare în Plaghera și a refugiului în Valle dell'Alpe; reverificarea și adaptarea proiectelor privind intervențiile asupra sitului Santa Caterina-Plaghera în funcție de cerințele de control stabilite de Consorzió.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

- Prin Decretul nr. 20789 din **28 noiembrie 2003**, regiunea Lombardia a constatat că **proiectul de reamenajare a instalațiilor de urcare și a serviciilor anexe pe teritoriul comunei Valfurva era compatibil cu mediul înconjurător specific ariei de protecție specială.**

Procedura prealabilă cu CE

- La data de **19 decembrie 2003**, CE a invitat Republica Italiană să îi comunice observațiile cu privire la situația ariei de protecție specială.
- Întrucât nu a primit niciun răspuns la această scrisoare, CE a adresat Republicii Italiene un aviz motivat datat **9 iulie 2004**.
- Republica Italiană a răspuns motivelor formulate de CE prin transmiterea mai multor comunicări ministeriale.
- Considerând că răspunsurile furnizate nu erau satisfăcătoare, CE a introdus o **cerere introductivă la CEJ**:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

- Cererea introductivă, CE solicită CEJ să constate că:
 - ✓ *prin faptul că a autorizat măsuri de natură să aibă un impact semnificativ asupra ariei menționate fără a supune unei evaluări corespunzătoare efectele acestora asupra sitului respectiv în raport cu obiectivele de conservare a ariei respective și, în orice caz, fără a respecta prevederile care nu permit realizarea unui proiect, în pofida unui rezultat negativ al evaluării efectelor și în lipsa altor soluții, decât pentru motive cruciale de interes public major și numai după adoptarea și comunicarea către CE a oricărei măsuri compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a sistemului Natura 2000;*
 - ✓ prin faptul că nu a adoptat măsuri pentru a evita deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbările speciilor pentru care a fost desemnată această arie;
 - ✓ prin faptul că nu a conferit ariei respective un statut juridic de protecție de natură să asigure în special supraviețuirea și reproducerea speciilor de păsări menționate în anexa I la Directiva „Păsări”, precum și reproducerea, schimbarea penelor și migrarea speciilor migratoare care nu sunt menționate în anexa respectivă și care apar în mod regulat,

Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatele (2)-(4) și al articolului 7 din Directiva „Habitat”.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

Argumentele părților

CE:

- ✓ consideră că autorizația din 14 februarie 2003 nu se baza pe o evaluare corespunzătoare a efectelor de mediu determinate de extinderea pistelelor de schi și de construirea infrastructurilor anexe.
- ✓ subliniază că raportul elaborat de IREALP nu conține o evaluare corespunzătoare a efectelor lucrărilor preconizate asupra ariei de protecție specială;
- ✓ concluzionează că autorizația menționată a fost acordată fără ca autoritățile naționale să fi dobândit certitudinea că lucrările preconizate erau lipsite de efecte negative asupra integrității ariei respective de protecție specială;
- ✓ arată că realizarea lucrărilor nu se justifica prin motive cruciale de interes public major și, în plus, nu ar fi fost prevăzută nicio măsură compensatorie.
- ✓ arată că autoritățile naționale nu erau abilitate să acorde autorizația pentru lucrările de extindere și de amenajare a zonei de schi alpin în măsura în care aceste lucrări erau de natură să aibă efecte negative grave în privința integrității parcului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

Republica Italiană:

- ✓ susține că trebuie distinse două tipuri de lucrări, și anume, pe de o parte, lucrările pentru care a avut loc procedura de evaluare a efectelor asupra mediului și pentru care au fost indicate măsurile ce trebuie adoptate pentru a limita aceste efecte și, pe de altă parte, lucrările pentru care au fost prevăzute ajustări, pe baza raportului elaborat de IREALP. *Pentru prima categorie de lucrări trebuie să se determine dacă autoritățile competente au procedat la o evaluare a intereselor de mediu existente în aria de protecție specială. Pentru categoria a II-a de lucrări ar trebui să se verifice dacă s-a derulat aceeași procedură și dacă trimiterea la o fază ulterioară de definitivare a proiectului pentru determinarea măsurilor de reducere a repercusiunilor asupra mediului este conformă cu Directiva "Habitat";*
- ✓ arată că faptul că realizarea lucrărilor în litigiu a implicat anumite aspecte critice și că acestea nu au fost încă remediate nu înseamnă că intervențiile preconizate nu fuseseră corect evaluate.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

Republica Italiană:

- ✓ susține că atunci când sunt necesare lucrări publice care implică efecte negative asupra mediului, dispozițiile Directivei “Habitatare” nu ar implica o interdicție de a realiza aceste lucrări, *ci obligația de a adopta măsuri compensatorii adecvate și apreciază că astfel de măsuri trebuie puse în aplicare, în funcție de posibilități, înainte, în cursul și după realizarea lucrărilor respective.*
- ✓ susține că Decretul regional nr. 13879 din 30 mai 2000 a fost adoptat după o analiză a elementelor de referință prevăzute în această directivă, rezultând că evaluarea care stă la baza acestui decret este vitală pentru orice decizie ulterioară de autorizare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

Aprecierea CEJ

- ✓ Cu titlu preliminar constată că părțile sunt de acord asupra faptului că lucrările de amenajare a pistelor de schi și de construire a infrastructurilor anexe erau de natură a da naștere obligației de a realiza o evaluare prealabilă a efectelor asupra mediului, în conformitate cu articolul 6 alineatul (3) din Directiva „Habitat”;
- ✓ pentru că Directiva „Habitat” nu definește nicio metodă specifică pentru realizarea EA, CEJ precizează că *nu trebuie să existe nicio îndoială rezonabilă din punct de vedere științific, considerându-se că autoritățile respective trebuie să se bazeze pe cele mai bune cunoștințe științifice în domeniu, în sensul studiilor de evaluare a impactului asupra mediului înconjurător;*
- ✓ CEJ reține că studiul efectuat de un arhitect pentru contractori în anul 2000 nu reprezintă o evaluare corespunzătoare pe care autoritățile naționale se puteau întemeia în vederea acordării autorizației, litigiu în conformitate cu articolul 6 alineatul (3) din Directiva „Habitat”.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

- ✓ raportul elaborat de IREALP prezentat în 2002, CEJ apreciază că nici raportul elaborat de IREALP nu poate fi considerat o evaluare corespunzătoare a efectelor lucrărilor în litigiu asupra ariei de protecție specială IT 2040044, întrucât acesta conține numeroase constatări cu caracter preliminar și nu cuprinde concluzii definitive, fiind conceput ca un studiu preliminar, prilej de a formula alte propuneri de îmbunătățire a bilanțului de mediu al operațiunilor preconizate
- ✓ atât studiul din 2000, cât și raportul din 2002 sunt caracterizate de lacune și de lipsa unor constatări și concluzii complete, precise și definitive, de natură **să înlăture orice îndoială științifică rezonabilă** cu privire la efectele lucrărilor preconizate asupra ariei de protecție specială în cauză. Pentru ca autoritățile competente să fi fost în măsură să dobândească certitudinea necesară pentru a lua decizia de autorizare a lucrărilor respective, erau indispensabile constatări și concluzii de o asemenea natură.
- ✓ constată că **lucrările efectuate** și repercusiunile asupra ariei de protecție specială IT 2040044 care au rezultat din acestea erau incompatibile cu statutul juridic de protecție de care ar fi trebuit să beneficieze aria respectivă în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva “Habitat”.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

Pentru aceste motive CEJ (Camera a patra) declară și hotărăște:

- (1) prin faptul că a autorizat măsurile de natură să aibă un impact semnificativ asupra ariei de protecție specială IT 2040044, Parco Nazionale dello Stelvio, fără a supune unei evaluări corespunzătoare efectele acestora în raport cu obiectivele de conservare a ariei respective;
- (2) prin faptul că a autorizat astfel de măsuri fără a respecta prevederile care nu permit realizarea unui proiect, în pofida unui rezultat negativ al evaluării efectelor și în lipsa altor soluții, decât pentru motive cruciale de interes public major, și aceasta numai după adoptarea și comunicarea către CE a oricărei măsuri compensatorii necesare pentru a proteja coerența globală a sistemului Natura 2000, și
- (3) prin faptul că s-a abținut să adopte măsuri pentru a evita deteriorarea habitatelor naturale și a habitatelor speciilor, precum și perturbările speciilor pentru care a fost desemnată aria de protecție specială IT 2040044, Parco Nazionale dello Stelvio,

Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 6 alineatele (2)~(4) din Directiva “Habitat” coroborat cu articolul 7 din această directivă, precum și al articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva „Păsări”.

- 2) Obligă Republica Italiană la plata cheltuielilor de judecată.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Cauza C 304/05 CE Comunităților Europene versus Republica Italiană

Speța prezentată mai sus, invocată ulterior în mod frecvent în jurisprudența CEJ, ilustrează faptul că dispozițiile articolului 6, alineat 4 își găsesc aplicare **numai după ce efectele proiectului au fost cercetate potrivit articolului 6 alineatul (3) din Directiva „Habitat” și, prin urmare, acestea sunt stabilite în măsura în care această constatare este posibilă din punct de vedere științific.**

Cunoașterea efectelor negative, în baza **unor studii științifice elaborate** pentru și în scopul obiectivelor de conservare impuse de reglementările comunitare, reprezintă **o condiție prealabilă esențială pentru aplicarea articolului 6 alineatul (4) din Directiva „Habitat”, întrucât, în caz contrar, niciuna dintre condițiile de aplicare a acestei norme de excepție nu poate fi examinată.**

Dacă există îndoieli privind importanța efectelor, atunci trebuie efectuată o evaluare corespunzătoare pentru a asigura că efectele potențiale pot fi studiate în întregime.

Lipsa de informații sau date nu poate fi invocată drept motiv pentru neefectuarea unei evaluări corespunzătoare. **Existența alternativelor mai puțin prejudiciabile pentru sit poate fi analizată, de asemenea, numai având în vedere atingerea adusă sitului stabilită prin studiul de evaluare adecvată.**

În ceea ce privește **măsurile compensatorii, acestea presupun cunoașterea efectelor negative care trebuie să fie compensate, potrivit concluziilor studiului.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Investim în mediu. Credem în viitor

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Concluzii:

- În cazul în care, pe baza evaluării corespunzătoare, **nu se poate stabili** că un plan sau un proiect nu va afecta negativ integritatea sitului în cauză, **dispozițiile articolului 6 alineatul (4) din Directiva Habitate se aplică oricăror decizii ulterioare care sunt luate pentru a continua proiectul astfel cum a fost propus.**
- O evaluare incompletă a riscului poate limita considerabil numărul de opțiuni disponibile pentru cei care gestionează riscul;
- Circumstanțele specifice în care probele științifice sunt insuficiente, neconcludente sau nesigure și în care există indicații prin intermediul evaluării preliminare că există motive rezonabile de îngrijorare în sensul că efectele potențial periculoase asupra sănătății mediului, **impun măsuri suplimentare de cercetare în lumina tuturor datelor științifice apte de a atribui răspundere pentru decizii (cooperare);**
- Autoritățile competente trebuie să analizeze și să demonstreze lipsa unor alternative mai puțin dăunătoare, caracterul necesar al planului sau proiectului în cauză din motive cruciale de interes public major și stabilirea măsurilor compensatorii în sarcina tuturor **“actorilor” implicați;**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2007 - 2013

infonatura2

Vă mulțumesc!

Proiect Finanțat de Uniunea Europeană prin Programul Operațional Sectorial

Axa prioritară 4: “Implementarea Sistemelor Adecvate de Management pentru Protecția Naturii”

Nicolae Ursu, Avocat